

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, 2021. szeptember 8. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

végzést:

Az önbíráskodás büntette kísérlete és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a vádlott és védő másodfellebbezését elbírálv a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. november 3. napján kelt 23.Bf.5895/2020/10. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Budai Központi Kerületi Bíróság 2019. október 7. napján kihirdetett 22.B.356/2017/61. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat az ellene a Btk. 368. § (1) bekezdésébe ütköző önbíráskodás büntettének kísérlete és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[2] A Budai Központi Kerületi Bíróság 22.B.356/2017/61. számú ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

[3] A fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. november 3. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdetett 23.Bf.5895/2020/10. számú határozatával a Budai Központi Kerületi Bíróság 2019. október 7. napján kihirdetett 22.B.356/2017/61. számú ítéletét megváltoztatta. Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 368. § (1) bekezdése szerinti önbíráskodás büntettének kísérletében és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő testi sértés vétségében. Ezért őt – halmazati büntetésül – 450 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel pénzbüntetés összegét 2.000.- forintban állapította meg. Az így kiszabott 900.000.- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 166.279.- forint bűnügyi költség megfizetésére. Megállapította, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma személyi igazolvány szám1

[4] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 23.Bf.5895/2020/10. számú ítélete ellen Terhelt1 vádlott az ok megjelölése nélkül, a védő pedig felmentésért jelentett be fellebbezést.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.896/2020/3. számú átiratában a bejelentett másodfellebbezéseket alaptalannak ítélte. Az ügyben eljáró másodfokú bíróság az eljárása idején hatályos törvényi rendelkezéseket megtartotta. A kerületi bíróság csupán az indokolási kötelezettség körében mulasztott, amely nem volt akadálya a másodfokú érdemi felülbírálatnak. Az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, túlnyomórészt megalapozottan állapította meg a történeti tényállást. A hiányosságban és iratellenességben megnyilvánult részleges megalapozatlanságot a törvényszék az iratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetéssel pótolta, ezzel az ítélet tényállását másodfokú felülbírálatra alkalmassá tette. A törvényszék okfejtése alapján a bűnösségre vont következtetés okszerű, a cselekmények jogi minősítése és az alkalmazott joghátrányok törvényesek. Mindezek alapján a Be. 623. § alapján a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 23.Bf.5895/2020/10. számú ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[6] A védő a fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítéletének [21], [22] és [23] bekezdéseiben részletezte az iratellenesnek vélt tényállás részeket és egészítette ki a hiányosnak vélt tényállást. A másodfokú bíróság a munkaruházatban cipelés kontra sapka körüli, a tanúk által nem észlelt segítők körüli, és az édesanyja hajhúzása kapcsán tett nem tényyszerű nyilatkozat körüli bizonyítékokat értékelhette eltérően az elsőfokú ítélet iratellenessége miatt.

[7] E körben a védő rámutatott, hogy

- a vádlott ruházata alkalmas lett volna a háztartási gépek mozgatására, de erre nem került sor. Elképzelhető, hogy amennyiben az események másként alakulnak, akkor a kabátját és a sapkáját leveszi, de erre ideje sem volt, mert amikor megérkezett, már zajlottak az események, majd másodpercekkel később megérkeztek a szemtanúk is, és ehhez képest is másodpercek alatt (mondta tanúl) véget is ért a perpatvar.

- a biztonsági személy, vagy személyek, vagy már nem voltak ott, vagy nem kívántak a kialakuló bonyodalmakban részesek lenni, és a helyszínről eltávolodtak. Elképzelhető többek között az, amiről a vádlott beszámolt, hogy az ismeretlenül maradt segítők vele együtt távozott a lakásból, akkor mikor a sértett a ház előtt a négy fiatalemberrel beszélt, ezért nem látták távozni sem a vádlottat, sem a biztonsági őr.

- a vádlott valóban úgy nyilatkozott, hogy ő azt látta, hogy édesanyja a gallérjánál fogva húzta a sértettet, nem úgy látta, hogy a hajánál fogva. Az is megfelel a valóságnak, hogy a szemtanúk vallomása szerint a vádlott édesanyja a hajánál fogva húzta a sértettet. El kell fogadni, hogy ebben a kérdésben a vádlott nem a tényeknek megfelelően nyilatkozott, de ez egyrészt nem a vele szembeni vádat érintette, másrészt a sértetti vallomásban felfedezhető rendkívül meredek valótlanságokhoz képest nem bír jelentőséggel. Különösképpen, mert a vádlott vallomásának e részét az elsőfokú bíróság sem tette ítéleti tényállás alapjául.

[8] A védő meggyőződése szerint ezek nem szolgálhatnak alapul az elsőfokú ítélet tényállásának megváltoztatására, mert iratellenesek, nem megalapozott ténybeli következtetésen alapulnak és jelentéktelenek.

[9] A másodfokú ítélet [21] bekezdés azon megállapítása, miszerint iratellenes, hogy a vádlott vetett véget a bántalmazásnak, a védő szerint alaptalan, ugyanis az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem azt tartalmazza, hogy csak a vádlott vetett volna véget a bántalmazásnak, hanem azt, hogy a vádlott – további személyekkel együtt – vetett annak véget. tanú8 és tanú3 vallomásait idézve a védő kifejtette, hogy ezen tanúvallomásokat értékelte úgy az elsőfokú bíróság, hogy a többiekkel együtt a vádlottnak is szerepe volt a bántalmazás befejezésében.

[10] A másodfokú ítélet [21] bekezdésben fogalt ténybeli következtetés – miszerint figyelembe véve tanú5 akkori közel 76 éves korát és a vádlott által alacsonynak és nem robusztusnak leírt testalkatát, megalapozott következtetés vonható arra, hogy a sértett Terhelt1 bántalmazása folytán került a földre - kapcsán arra mutatott rá, hogy nem zárható ki, hogy például a támadás váratlanul érte a sértettet, vagy a dulakodás közben összeakadt a lába, vagy elbotlott valamiben, ebből nem kizárólag a másodfokú bíróság által tett következtetés vonható le.

[11] A másodfokú bíróság a felülmérlegelés tilalmát megsértve, bizonyítás felvétele nélkül elvetette mondvacsinált okokra hivatkozva a vádlott vallomását és elfogadta a sértetti előadást, melyet az elsőfokú bíróság logikusan, részletesen, érdemi indokolással elvetett. A másodfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a sértett abban következetes volt, hogy a vádlott támadta meg és rántotta a földre, sem felel meg a valóságnak, ugyanis a mentési naplóban, az orvosi vizsgálatokor és későbbi vallomásaiban nem egyezően vallott.

[12] A másodfokú ítélet [22] bekezdése a sértett sérüléseiről, az orvos-szakértői véleményről tartalmaz megállapításokat. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével megállapította, hogy a szakértő által elemzett fényképek a sértetről készültek, az események másnapján, és elfogadta a szakértő vélemény megállapításait is a sérülésekről. A másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a sértett vallomása a sérülések tekintetében nem egybehangzó, abban azonban következetes, hogy Terhelt1 által történt bántalmazása során sérüléseket szenvedett, s ezt tanú7 tanúvallomása és orvosi látlet is alátámasztja. Az ténszerű megállapítás, hogy a sértett következetlenül számolt be a sérüléseiről, illetve hogy a sértett olykor azt állította, hogy a sérüléseit a vádlott okozta. Azt azonban a védő vitatta, hogy a sértett ez utóbbi állítását az orvosi látlet vagy tanú7 vallomása alátámasztaná.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletének 13-14. oldalán részletesen számot adott arról, hogy milyen megállapításra jutott a látletben szereplő, a fényképeken látható sérülések jellegéről és keletkezési módjáról, idejéről. A szakértői véleménnyel egyezően állapította meg, hogy bizonyítottan mely sérülések keletkeztek a cselekmény napján, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint kétséget kizáró bizonyossággal nem lehetett megállapítani sem azt, hogy a sérülések a vádbeli konfliktus során keletkeztek, sem azt, hogy azok milyen módon, vagy ki által jöttek létre sértett1 testén. E megállapítások az orvos-szakértői véleményen alapulnak, felülmérlegelésükre semmilyen ok nem volt.

[14] A másodfokú bíróság a szakértői vélemény alapján tévesen és nem megalapozottan rögzítette, hogy Terhelt1 bántalmazása következtében sértett1 milyen sérüléseket szenvedett, illetve azt, hogy azok kis, közepes erejű ütéstől, illetve rúgástól származtak, gyógytartamuk egyenként és összességében is 8 napon belüli. Ez olyan ténymegállapítás, amelyet a sértett vallomásán kívül semmilyen egyéb személyi, tárgyi, vagy szakértői bizonyíték nem támasztott alá.

[15] A másodfokú ítélet [23] bekezdésben foglalt, a cselekmények jogi minősítésével kapcsolatos okfejtés kapcsán utalt arra, hogy kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása kissé félreérthető, de a bíróság nem azt vonta kétségbe, hogy más személy vagyoni igényének jogellenes érvényesítése önbíráskodás lehet, hanem arra utalt, hogy mivel fenyegetés nem hangzott el, az erőszakkal elkövetés nem nyert bizonyítást, ezért nem állapítható meg önbíráskodás sem.

[16] A védő kiemelte, hogy a Budapesti XI. és XXII. Kerületi Ügyészség 2017. február 17. napján kelt B.XI.8702/2014/15-IV. számú határozatával tanú5val szemben önbíráskodás büntetnének kísérlete és testi sértés vétsége miatt indult büntetőeljárást megszüntette és a gyanúsítottat megrovásban részesítette azzal, hogy cselekménye a legutóbbi gyanúsításban közöltekől eltérően a Btk. 339. § (1) bekezdés szerinti garázdaság vétségének megállapítására alkalmas, mert arra kétséget kizáró bizonyíték nem merült fel, hogy tanú5 Terhelt1 gyanúsítottal szándékegységben cselekedve vagyoni igényének kikényszerítése érdekében bántalmazta volna a sértettet.

[17] Utalt továbbá arra idézve a vádirati és az ítélet tényállását, hogy amennyiben a vád az önbíráskodási cselekmény kívánt eredményeként egy tényt fogalmaz meg, akkor a bíróság nem egészítheti ki az elbírálandó vádat egy más ténnyel. A két megcélzott eredmény (pénz és a lakás elhagyása) egymástól jól elhatárolható, és csak az egyik volt a vád tárgya, ezért a vádban nem szereplő tényre, cselekményre bizonyítás nem történt az elsőfokú bíróság előtt sem.

[18] A védő álláspontját akként foglalta össze, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság részletes bizonyítási eljárás eredményeként törvényes és megalapozott ítéletet hozott. Az eljárási alapelveknek megfelelő formában lefolytatott bírósági tárgyalás sorozat valamennyi bizonyítási eszközét számba vette, valamennyi bizonyítékot érdemben megvizsgált, azokat egyenként és összességükben is mérlegre tett, és ennek nyomán ítélezett. Ítéletét logikusan, tartalmasan indokolta meg.

[19] A Fővárosi Törvényszék nyilvános ülésén az elsőfokú ítélet tényállását megalapozatlannak értékelte, és az elsőfokú bíróság által mérlegelt bizonyítékokat felülmérlegelve az ítéletet érdemben megváltoztatta. Indokai nem helytállóak, az általa felvetett iratellenesség nem állt fenn, a tényállás hiányosságaként pedig gyakorlatilag azon kívül, hogy Terhelt1 sérülést okozott a sértettnek, mást nem is hozott fel. A másodfokú ítélet ellenben több ponton iratellenes, ténybeli következtetései nem megalapozottak.

[20] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy az Ítéltábla a törvényszék másodfokú ítéletének tényállását a Be. 619. § (1) bekezdése alapján megalapozatlan részében, a rendelkezésre álló valóságos bizonyítékok alapján helyesbítse, a megalapozatlan ténybeli

következtetéseket rekesse ki a tényállásból, a másodfokú ítéletet a Be. 624. § (2) bekezdése alapján változtassa meg, és az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[21] Terhelt1 vádlott a fellebbezés írásbeli indokolásában arra hivatkozott, hogy annak ellenére ítélték el testi sértés miatt, hogy mind a négy szemtanú szerint hozzá se ért sértett1hoz és önbíráskodás miatt, pedig az önbíráskodás alapvető tényállási elemei hiányoznak és az önbíráskodást maga a sértett is cáfolja. Kizárólag sértett1 tanúvallomásának néhány önkényesen kiemelt részlete alapján ítélték el másodfokon, noha sértett1 bizonyítottan össze-vissza hazudozik és gátlástalanul vádaskodik. sértett1 hazudozásán kívül nincs más bizonyíték bűncselekményre. Illetve bizonyítani lehet, hogy az nem történt meg, amit a sértett állít, vagy amit a másodfokú ítélet tartalmaz.

[22] Az önbíráskodás kapcsán utalt arra, hogy a másodfokú bíróság a vádon túlterjeszkedett, mert a vádban az anyagi követelés céljából történő önbíráskodás nem szerepel. A másodfokú ítéletben szereplő 500.000.- forint anyagi követelés megalapozatlan, mert arról még a sértett sem tett említést, a bérelt lakásból történő kizárás pedig azért, mert ilyenről a folyosón szó sem esett. Tehát az ítéleti tényállás csupán egy iratellenes fikció, viszont megelőző vita nélkül a megverés is valószerűtlen. A szemtanúk megérkezését követően kialakult vitáról részletes tanúvallomások állnak rendelkezésre, sértett1 és a négy szemtanú egybehangzó tanúvallomása szerint itt semmi olyan nem hangzott el, hogy sértett1 tegyen, ne tegyen vagy tűrjön bármit is, tehát nem volt kényszerítés. Az önbíráskodás célja, a vélt vagy valós igény is hiányzik, hiszen a nincstelen sértettet értelmetlen verni azért, hogy fizessen, illetve a lakásból kizárt bérlőt azért, hogy költözzön el, illetve a lakásba ne térjen vissza. Utalt arra is, hogy a másodfokú bíróság nem vizsgálta az önkéntes elállás lehetőségét annak ellenére, hogy a szemtanúk megérkezése előtt már felhagyott önként a magatartással.

[23] A másodfokú bíróság szerint bűncselekmény miatt keletkezett a sértett fején duzzanat, combján véraláfutás és bűncselekmény miatt került földre, amelyért a vádlott felel. A következetes vádlotti tagadással szemben áll a sértett ellentmondásos vallomása, melyet semmi nem is támasztott alá. A sértett állítását, miszerint a vádlott folyamatosan bántalmazta, míg szét nem választották őket, négy szemtanú cáfolta, ahogy a kezében lévő kulcs kicsavarására sem volt indok, mert a lakás zárjait addigra lecserélték. A sértett ellentmondásos nyilatkozatot tett támadójáról, a sérüléseiről, a bántalmazás módjáról, több személyt alaptalanul vádolt meg az eljárásban különböző bűncselekményekkel. sértett1 vallomásai következetlenek, ellentmondásosak, tetten érhető megtévesztésre való hajlandósága és kóros észlelése, mely kapcsán felmerül annak lehetősége, hogy nem, vagy nem teljesen beszámítható.

[24] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság iratellenesen jutott arra a megállapításra, hogy a sértett következetesen állította, hogy a vádlott támadta meg. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azokat az objektív bizonyítékokat, miszerint a sértetten és a vádlotton nem volt védekezési sérülés és a helyszín sem utalt dulakodásra. A másodfokú bíróság ítéletének [21] bekezdésében tévesen vont következtetést arra, hogy a vádlott rántotta földre a sértettet, mivel ennek számos más oka is lehetett. A sértett által becsatolt fényképfelvételeken lévő sérülések nem állnak összhangban a látletet, az ambuláns lap, a mentési lap adataival, azok a sérülések az orvosi vizsgálat után keletkeztek, tehát kizárt, hogy azt a vádlott okozta. Vitatta a másodfokú bíróság megállapítását, miszerint a homlok és a comb sérülése a vádlotti bántalmazás eredményeként keletkezett, kiemelte, hogy az orvos-

szakértő vélemény szerint ütéstől vagy ütődéstől is keletkezhettek a sérülések, tehát nincs egyértelmű bizonyíték az idegenkezűsége, illetve a sértettet életmódja és életkörülményei háztartási balesetekre vagy spontán véraláfutásokra hajlamosítják, ezen túl a törvényszék nem vizsgálta az önkezdés lehetőségét sem.

[25] A vádlotti vallomást a másodfokú bíróság elvetette, azonban annak indokai nem elfogadhatóak. Kifejtette, hogy

- ruházata alkalmas volt arra, hogy segítsen levinni tárgyakat a pincébe,

- álláspontja szerint tanú2 és tanú3 tanúk őt látták bemenni másodpercekkel az első tanú megérkezése előtt, tehát nem tudta bántalmazni a sértettet és a kiabálás sem miatta történt,

- a jelen lévő biztonsági őr vele együtt távozott, ezt a szemtanúk nem látták, de ez nem jelenti azt, hogy az őr nem volt ott,

- téves következtetés, hogy tudatosan akarta megtéveszteni a bíróságot egy olyan részlet kapcsán (édesanyja a sértett haját vagy gallérját húzta), ami bűnössége szempontjából irreleváns,

- nem volt indoka megvárni a rendőrséget, mert nem is tudta, hogy valaki rendőrt hívott, ezért távozott a helyszínről.

[26] A vádlott beadványában összefoglalva megismételte az alapeljárásban 2019. október 7. és 2020. augusztus 15. napján benyújtott írásbeli észrevételt, kiemelve különösen a vád iratellenességét és bizonyítatlanságát, az önbíráskodás és a testi sértés megalapozatlanságát, a sértett indítékait, illetve elfogult vallomását, melyre nem lehet ítéletet alapítani.

[27] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta a bizonyítékok többségét, mert nem olvasták el az alapiratokat és ezért nem is tudtak azokról. Ezért a másodfokú ítélet iratellenes és téves következtetéseken alapuló.

[28] A nyilvános ülésen

- az ügyész az átiratban kifejtetteket azzal egészítette ki, hogy a másodfokú bíróság a hiányos és iratellenes megállapítások orvoslása során úgy egészítette ki a tényállást, hogy beleemelte azt, hogy a vádlott bántalmazta a sértettet, majd mikor a sértett a földre került, a vádlott édesanyja, tanú5 a hajánál fogva húzta a sértettet, amelynek a sértett segítségért kiabálása miatt a helyszínrre érkező járókelők vetettek véget. A tényállásban azt is rögzítette, hogy tanú5 ellen indult büntetőeljárásnak mi lett az eredménye. Így az ügyészség álláspontja szerint nem sérült a vádelv, ugyanis a vádirat tartalmazza, hogy milyen eljárás folyt tanú5 ellen és annak mi lett az eredménye, a másodfokú bíróság pedig nem változtatott azon a vádbeli tényen,

hogy a vádlott volt a cselekmény elkövetője, csak miután a sértett földre került, rögzítette azt is, hogy volt olyan magatartás is, amiért a vádlott édesanyját az ügyészség megrovásban részesítette.

- a sértetti képviselő felszólalásában csatlakozott az ügyészség álláspontjához.

- a védő fenntartotta a fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakat, abból kiemelte, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság mondvacsinált okokra hivatkozva vetette el a vádlott vallomását. A törvényszék megsértette a szóbeliség és a közvetlenség alapelvét és a felülmérlegelés tilalmát. Kiemelte, hogy az eljárási feladatok megoszlása szerint a vádló bizonyít, amennyiben minden kétséget kizáróan nem bizonyítja a vádlott bűnösségét, akkor felmentő ítéletet kell hozni.

- a vádlott fenntartotta írásbeli beadványát, a másodfokú bíróság törvénysértő, megalapozatlan és téves ítéletével szemben megfogalmazott kifogásait akként foglalta össze, hogy:

1. a másodfokú bíróság tárgyalás mellőzésével, iratokból hozott ítéletet, bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, illetve a bizonyítékok többségével egyszerűen nem foglalkozott, ezért megállapításai iratellenesek

2. az indokolás formailag is hibás, ugyanis az önbíráskodáshoz nem elegendő annak rögzítése, hogy a cselekményt anyagi érdek is motiválhatta, mert kényszerítési szándékot kellett volna bizonyítani

3. a sértett vallomása nem következetes, többféle módon mondta el, hogy ki, vagy kik verték meg és hol

4. a másodfokú bíróság egy kompetenciájába nem tartozó orvosi kérdésben, kizárólag saját orvosi ismerete alapján mondta ki, hogy a sértettnek nemcsak homlok-, hanem combsérülése is keletkezett.

[29] A bejelentett másodfellebbezések nem alaposak.

[30] A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a bejelentett másodfellebbezések alapján harmadfokú eljárás lefolytatásának van-e helye a Be. rendelkezései szerint.

[31] A Be. 615. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságával ellentétes döntése esetén.

[32] A Be. 615. § (2) bekezdés szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság

- a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette,
- b) az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette,
- c) a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

[33] Az adott ügyben a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, aki az elsőfokú bíróság felmentett, így a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontnak megfelelően ellentétes döntést hozott.

[34] A bejelentett másodfellebbezések a hatályos eljárásjogi rendelkezések szerint is joghatályosak, megfelelnek a Be. 615. § (3) bekezdés rendelkezésének, mely szerint a fellebbezés sérelmezheti

a) az ellentétes döntést, illetve

b) kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, a Be. 583. § (3) bekezdésben meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[35] A felülbírálat terjedelme is igazodik a fellebbezéshez: a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpont és b) pont értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[36] A bűnösség kérdésében történő ellentétes első- és másodfokú döntésre figyelemmel a harmadfokú felülbírálat kiterjed a tényállás megalapozottságának, a bűnösségben történő állásfoglalásnak, a bűncselekmény minősítésének, az indokolás helyességének, illetve az ellentétes döntéssel összefüggő rendelkezéseknek és részeknek, így a kiszabott büntetésnek, valamint az első- és másodfokú eljárásbeli abszolút eljárási szabálysértéseknek a vizsgálatára, illetve a Be. 618. § (2) bekezdés alapján a harmadfokú bíróság hivatalból dönt az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.

[37] A fentiekben részletezett felülbírálat eredményeképpen a harmadfokú bíróság az alábbi megállapításokat teszi.

[38] A harmadfokú bíróság megállapította, hogy az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a Be. 607. § (1) bekezdésben, valamint a Be. 567. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a Be. 608. § (1) bekezdésben meghatározott abszolút eljárási szabálysértések nélkül folytatta le, ilyenre a fellebbezés sem hivatkozott.

[39] A Be. 625. § részletesen szabályozza azokat az eseteket, amikor a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére sor kerülhet. Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság eljárása során nem vétett abszolút eljárási szabálysértést, nem sértette meg a súlyosítási tilalmat és a másodfokú ítélet ki nem küszöbölhető megalapozatlanságban sem szenved, ezért a hatályon kívül helyezésre nem volt törvényes ok, az ügy érdemi elbírálásának akadálya nem merült fel.

[40] Rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást az eljárási szabályokat betartva, kellő alapossággal és körültekintéssel folytatta le. A vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálásához szükséges összes fellelhető bizonyítékot beszerezte, ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, ennek során ellenőrizte a terhelt védekezését, megidézett valamennyi tanút, akik kihallgatásának eredményeként az ügy eldöntése körében releváns adatok beszerzése volt várható. Feltárta azokat a körülményeket, amelyeket az ügy megítélése szempontjából lényegesnek tartott, vizsgálta mindazokat a körülményeket, melyek a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából jelentősek voltak, ezen belül azokat is, amelyeket az ügy súlyának megítéléséhez, az alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározásához nélkülözhetetlenek.

[41] A harmadfokú bíróság a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket – melyek a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint nem a tényállás részei - pontosítja a nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján akként, hogy jelenleg megbízott osztályvezetőként dolgozik.

[42] A Be. 619. § (1) és (3) bekezdés értelmében a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan. Ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészíti, illetve helyesbíti.

[43] Az ítéltábla álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozott, így a Be. 619. § (1) bekezdés értelmében a harmadfokú bíróság határozatát arra a tényállásra alapította, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét hozta.

[44] A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pont alapján részben megalapozatlan, mert a tényállás hiányos és ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. A törvényszék a Be. 593. § (1) bekezdés c) pont alapján eljárva a tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, valamint ténybeli következtetés alapján.

[45] A védelem vitatta, hogy a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése során a törvényszék eljárása megfelelt az eljárási törvény rendelkezéseinek. E vizsgálat körében

elsőként abban kellett állást foglalni, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlansága valóban megállapítható volt-e és ha igen, annak kiküszöbölésére a másodfokú bíróság részéről hogyan került sor.

[46] Az ítéltábla osztotta a törvényszéknek az ítélet részbeni megalapozatlanságára vont következtetését. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[47] - hiányossága a négy kívülálló tanú megérkezését megelőző időben megvalósított vádlotti magatartás rögzítésének elmaradásában, a vagyoni igény, a vádlott édesanyja általi bántalmazás és a sértett sérüléseinek pontos meghatározásában, illetve a magánindítványra és az ügyészi határozatra utalás elmulasztásában mutatkozott meg,

[48] - iratellenessége pedig a részben érhető tetten, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg a 2. oldal első bekezdésben, hogy a vádlott közben érkezett a helyszínre, amikor az édesanyja bántalmazta a sértettet, illetve, hogy észlelve édesanyja magatartását, további személyekkel együtt vetett annak véget.

[49] Az ítéltábla a részbeni megalapozatlanságnak a Be. 593. § (1) bekezdés c) pont alapján történt kiküszöbölése kapcsán kiemeli, a másodfokú bíróság a felmentett vádlottat is bűnösnek mondhatja ki olyan eltérő tényállás alapján is, amelyet e jogszabályhely alapján küszöbölt ki. Abban az esetben, ha az ügyiratok vagy ténybeli következtetés alapján megállapítható új ténynek a tényállás részévé tétele esetében az elsőfokú bíróság nem is mérlegelte a bizonyítékokat, a másodfokú bíróság nem szükségszerűen mérlegeli azokat felül. Jelen esetben a törvényszék határozata [19] bekezdésében pont erre utalt, hiszen álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mérlegelése során nem vetett össze valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékot, így téves következtetésre jutott a vádlott büntetőjogi felelősségét érintően.

[50] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a Be. 593. § (2) bekezdést a 2020. évi XLIII. törvény 221. § - 2021. január 1. napjától - módosította akként, hogy ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során - a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján - az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti. A másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat.

[51] A büntető eljárási törvény rendelkezéseit a Be. 868. § (1) bekezdés alapján a folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell, ezért a harmadfokú bíróság jelen ügyben a Be. 593. § (2) bekezdés 2020. évi XLIII. törvény 221. §-val módosított rendelkezései figyelembevételével járt el.

[52] A 2020. évi XLIII. törvény végső előterjesztői indokolása kimondja, hogy „Azontúl, hogy a felülmérlegelés általánosságban tilalmazott, indokolt egyértelművé tenni, hogy nem minősül felülmérlegelésnek a bizonyíték újra vagy átértékelése olyan esetben, ha az a megalapozatlanság kiküszöbölésével áll összefüggésben. Nem tilalmazott ugyanis annak a bizonyítéknak az elsőfokú bíróságtól eltérő olyan újra vagy átértékelése, melyet az elsőfokú

bíróság értékelt ugyan, ha az a megalapozatlanság kiküszöbölésének eredményeként előállt új tényre vonatkozik és a megalapozatlanság kiküszöbölésére tekintettel szükségszerű annak újbóli értékelése. Ez az értékelés nem tilalmazott, erre tekintettel pedig felülmérlegelés mindaz, ami ezen a körön kívül esik, vagyis olyan tényre vonatkozik, amely a megalapozatlansággal nem érintett, vagy a megalapozatlanság kiküszöbölésének eredményét jelentő új ténnyel nem függ össze.”

[53] Az ítéltábla álláspontja szerint a megalapozatlansággal érintett tényállásrészek esetében az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján az elsőfokú bíróságtól eltérő tények megállapítására az eljárási törvénynek megfelelően, a bizonyítékok logikus, okszerű értékelésével és helyes ténybeli következtetéssel került sor. A másodfokú bíróság követhetően, a bizonyítékok egyenként és összességében történő mérlegelésének eredményeképpen állapította meg az elsőfokú bíróságtól eltérően a tényállást, kiküszöbölve iratellenességet és hiányosságát.

[54] E körben két körülmény kiemelendő:

[55] - az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nincs összhangban a saját bizonyítékértékelési tevékenységének a határozat 15. oldal első bekezdésben rögzített összegzésével sem. Ugyanis a tényállásban a vádlotthoz köthető aktív, bántalmazó magatartás nem került feltüntetésre, ezzel szemben az indokolásban a kerületi bíróság már azt állapította meg, hogy nem lehetett kétséget kizáró módon bizonyítani, hogy a sértett bármely sérülését okozhatta-e a vádlott vagy azok tanú5 bántalmazó magatartása miatt keletkeztek

[56] - szemben az elsőfokú bíróságnak az ítélet szóbeli indokolása körében kifejtett, a Budai Központi Kerületi Bíróság 22.B.356/2017/61. számú jegyzőkönyv 13. oldalán kifejtettekkel, nem kifogásolható a bizonyítékok értékelésének az a módja, hogy a bíróság egy tanúvallomásnak a más bizonyítékokkal is megerősített részeit fogadta el irányadónak a történeti tényállás megállapítása során, míg a vallomás olyan részeit elveti, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, illetve egyértelmű cáfolatot nyertek. Mindez nem érinti a mérlegelési tevékenység perrendszerű voltát, ugyanis az eljárásjogi rendelkezésekkel összhangban áll, ha a bíróság a bizonyítékok értékelése során a tanú vallomását a történeti tényállás megállapítása szempontjából az egyéb bizonyítékokkal alátámasztott részében fogadja el valónak (BH1998. 418., BH2003. 311.).

[57] Az ügyészség és a védelem is kitért fellebbezésében, illetve perbeszédében a vádhoz kötöttségre, e tekintetben a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék nem sértette meg a vádelv rendelkezéseit.

[58] A bíróság eljárása vádhoz kötött, vagyis a mindenkori vád jelöli ki a büntetőjogi felelősség kérdésében való érdemi vizsgálat ténybeli kereteit (EBH2013. B.10.). A vád a bíróságot két irányban is köti: csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről és csak a vádban megjelölt cselekménnyel lehet dönten, tehát a bíróság kötve van a vád tartalmához mind a személy, mind pedig a tényállás tekintetében. A vád tartalmát azok a tények alkotják, amelyeket az ügyész a vád előterjesztésekor, vagy módosításakor előad (BH2006. 281.).

[59] A Be. 6. § (2) és (3) bekezdés rendelkezik a vádelvről, ennek keretében

- a vádkimerítési kötelezettségről: a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet

- a tettazonosság elvéről: a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.

[60] A Be. 163. § (3) bekezdés ehhez kapcsolódóan meghatározza a bizonyítás tárgyát is: a bíróság az ítékezés során a tényállást a vád keretein belül tisztázza.

[61] A vádelv kérdéséről számos eseti döntés ad iránymutatást, ezek közül a jelen ügy szempontjából kiemelést érdemlőek az EBH2015. B.13., EBH2013. B.10., EBH2011. 2385., EBH2002. 617., BH2017. 217., BH2014. 331., BH2011. 245., BH2006. 42., BH2005. 242., BH2005. 7., BH2001. 213., melyek lényege, hogy:

- Nem jelenti a vádelv sérelmét, ha a bíróság ügydöntő határozatában megállapított tényállás ugyan nem fedi teljesen a vádiratban leírt tényeket, de a bűncselekmény törvényi tényállásának lényeges elemét alkotó tények tekintetében annak megfelel, ezért a tettazonosság keretein belül marad.

- Nem értékelhető a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító elkövetési magatartás kapcsán a tettazonosság keretei között a vádiratban le nem írt tényt is megállapít, és a cselekményt ennek figyelembevételével értékeli.

- A vádelv sérelme nélkül a bizonyítás eredményéhez képest például a sértett személye, az elkövetés helye, módja, eszköze, eredménye, indítéka, a vagyoni hátrány (kár) összege stb. tekintetében az ítéleti tényállás eltérhet a vádbeli ténymegállapításoktól, de a cselekmény lényege nem változhat.

- A vádelv nem jelent minden részletre kiterjedő szükségszerű azonosságot a vádban leírt és az ítéletben megállapított történeti tények között, annál is inkább, miután a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, és az eltérő minősítés, eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti az ítéletben.

- A vádelv a vád és az ítélet tényállása közötti ún. teljes történeti azonosságot nem követeli meg. Ha az ítélet tényállásának minden részlet és mozzanat tekintetében a vádiratban leírtakkal azonosnak kellene lennie, az a bíróság ténymegállapító tevékenységét csupán a vádban leírt tények ellenőrzésére szűkítené. Ezzel szemben a bíróság döntését a Be. 163. § (2) bekezdés alapján a valósághű tényállásra alapozza.

[62] Mindezen iránymutatások alapján tehát megállapítható, hogy tettazonosság az ítélet és a vád viszonyában azt a követelményt jelenti, hogy a vád és az ítélet ugyanarra a történeti eseményre vonatkozzék, a vád és az ítélet tényei azonosak legyenek. A tettazonosság

akkor valósul meg, ha az ítélet azokon a tényeken alapul, amelyeket a vád magában foglal. Ha a jogerős ítélet tényállása ugyanazt a történeti eseményt öleli fel, mint amely a vád tárgya, a két történeti esemény azonos. Nem jelenti tehát a vádelv sérelmét, ha a bíróság a tudati tények, a cselekmény motívuma, célzata, az elkövető szándéka körében a vádban nem rögzített vagy az abban foglaltaktól eltérő álláspontra helyezkedik.

[63] Jelen esetben a másodfokú bíróság eljárása során nem sértette meg a vádelv fent részletezett szabályait, amikor a vádban foglalt történeti tényállással összefüggésben olyan részeket is megállapított, melyet a vád nem tartalmazott, hiszen a megállapított tényállás a lényeges tényeit és mozzanatait tekintve, a jogilag jelentős tényekben megfelel a vádnak. Feltárható volt a vagyoni igény mind a készpénz tartozás, mind a lakásból kizárás tekintetében, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a tényállás tisztázási kötelezettség keretein belül, ennek a tényállásban való rögzítése nem vádon túlterjeszkedés. Ugyanez mondható el a sértett sérülései vagy a vádlott édesanyjának a konkrét szerepe, elkövetési magatartása tekintetében is, ugyanis a lefolytatott bizonyítás eredményeképpen a valóságghú tényállásnak ez is részét képezi azzal, hogy a törvényszék helyesen feltüntette a tényállásban, hogy tanú5val szemben az ügyészség a büntetőeljárást megszüntette és megrovásban részesítette, amit egyébként az ügyészség a vádiratban is közölt.

[64] A másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységének részleteit nem megismételve, az ítéltábla az alábbiakat emeli ki:

[65] A vádlotti vallomás elfogadhatósága vizsgálata körében el nem mellőzhető jelentőséggel bírt annak megállapítása, hogy mikor érkezett a helyszínre, ugyanis azt a védekezését, miszerint ő a helyszínre érkező tanúk előtt közvetlenül érkezett volna meg, ezért nem követhette el a bántalmazást, nem támasztották alá a rendelkezésre álló bizonyítékok. Ugyanis

- tanú1, tanú2, tanú3 és tanú4 tanúk vallomásaikban arról számoltak be, hogy a vádlott már jelen volt, amikor megérkeztek, de nyilatkozatukban nem szerepel, hogy közvetlenül előttük a vádlottat látták volna bemenni az ingatlanba,

- a helyszínen, közvetlenül az események után sértett1 sértett megjelölte a vádlottat is, mint aki szintén bántalmazta őt (nyomozati iratok 25., 92., 107. oldal), ezen sértetti nyilatkozatra egyetlen tanú sem reagált akként, hogy a vádlottat látták előttük megérkezni, ezért nem lehetett elkövető,

- a vádlott tanúk által észlelt viselkedése is cáfolta azt a védekezését, hogy a kívülálló tanúk előtt másodpercekkel érkezett, ugyanis a vádlott állt az édesanyja mellett, amikor húzta a sértett haját, nem kérdezte meg senkitől, hogy mi történt itt korábban, nem volt meglepődve az általa észlelt eseménysoron, hanem bekapcsolódott a beszélgetésbe, nem is ő volt, aki először felszólította az édesanyját a bántalmazás abbahagyására. Mindez arra enged következtetni, hogy már korábban megérkezett és pontosan tisztában volt azzal, hogy a helyszínen mi zajlik.

[66] Mivel a helyszínre érkezés körében a vádlotti védekezés megdőlt, a másodfokú bíróság a tényállást e részében helytállóan helyesbítette, amikor kimellőzte azt, hogy a vádlott aközben érkezett a helyszínre, amikor az édesanyja bántalmazta a sértettet, hiszen már azt megelőzően megjelent a helyszínen és ezért a másodfokú bíróság ítéletének [21] bekezdésében helyesen vette kiindulási alapul azt, hogy a sértetten kívül a vádlott és a vádlott édesanyja voltak jelen és helyes az a ténybeli következtetése is, hogy figyelembe véve tanú5 életkorát és alkátát, nem ő, hanem a vádlott volt az, aki a sértettet a földre rántotta.

[67] A másodfokú bíróság sértett1 sérüléseit vizsgálva elsődlegesen a kerületi bíróság ítélete 14. oldalán rögzített azon megállapításból indult ki, hogy a fényképek a konfliktust követő napon készültek. A fényképeken látható sérüléseket összevetette a látlelet adataival, a szakértői véleménnyel és nyilatkozattal. E körben szem előtt tartotta azt a Be. 7. § (4) bekezdésben foglalt elvet, miszerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére és kizárólag azt a sérülést látta a cselekmény következtében keletkezettnek, melyre már a látlelet is utalt. A fényképen a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozata (elsőfokú iratok 59. számú jegyzőkönyv) szerint a bal comb, a bal felkar, a jobb kéz kisujj és a jobb térd sérülése látható. A látleleten a bal felkar, a jobb kéz kisujj és a jobb térd sérülésére utalás nincs, ezek keletkezését a másodfokú bíróság nem is róta a vádlott terhére. Ellenben a bal comb esetében a látlelet rögzíti a nyomásérzékenységet, mely megfeleltethető a fényképen rögzített sérülésnek, illetve a látlelet konkrét sérülésként írja le a homlok bal oldalán a diónyi duzzanatot. Nem hagyható értékelés nélkül, hogy tanú7 nem számolt be arról, hogy az eset előtt a sértetten lett volna bármilyen sérülés, majd közvetlenül az eset után a helyszínen a sértett homlokán a sérülést már többen látták és be is számoltak róla, a bal comb sérülését a tanúk pedig nem észlelheték a ruha takarása miatt sem. Azt a vádlotti védekezést, miszerint a sértett az eset után később önkezüleg okozta volna a sérüléseit vagy azok otthoni balesetből származnak, kizárja, hogy a homlok sérülést már az esemény után látták, azt a látlelet rögzítette, ahogy a comb nyomásérzékenységet is, illetve a comb belő részén lévő sérülés - annak elhelyezkedése okán - nem tekinthető tipikus baleseti sérülésnek.

[68] Mindezek alapján a másodfokú bíróság, figyelembe véve azt, hogy a szakértői vélemény szerint a homlok sérülése kis-közepes erejű tompa erőbehatástól keletkezhetett, a bal comb sérülése esetében pedig kizárható, hogy az a haj húzástól keletkezett, ellenben a rúgás valószínűsíthető, mely összhangban áll azzal a sértetti előadással, hogy a vádlott ököllel megütötte a fején, illetve megrúgta, kétséget kizáróan bizonyítottnak találta és a tényállásban rögzítette, hogy a vádlott hogyan bántalmazta a sértettet (ököllel homlok tájékon ütötte és megrúgta), illetve azt, hogy ennek következtében a sértettnek milyen sérülése keletkezett (homlok bal oldalán diónyi duzzanat, bal combján bevérzés).

[69] A másodfokú bíróság a határozatának [23] bekezdésében részletesen megindokolta, hogy a vagyoni igény tekintetében milyen bizonyítékok alapján egészítette ki a tényállást. Egyrészt a tanúk beszámoltak a helyszínen elhangzott pénzkövetelésről, miszerint a vádlott és édesanyja közölte, mennyivel tartozik a sértett, másrészt az előzményi adatokból (sértett dolgainak összekapakolása, villanyóra leszerelés, zárcsere) következtetni lehetett arra is, hogy a sértettet a lakásból el akarták távolítani. Azt, hogy ezen vagyoni igények érvényesítésével állt összefüggésben a bántalmazás, a tanúk nyomozati vallomásai közül - melyet fenntartottak a bíróságon is - az alábbiak igazolják:

- tanú1 vallomása szerint mondta a helyszínen a vádlottnak és édesanyjának, akik állították, hogy a sértett tartozik nekik félmillió forinttal, hogy ha tartozik is, annak nem ez az elintézési módja, melyre a vádlott közölte, hogy igaza van (nyomozati iratok 93. és 287. oldal),

- tanú3 vallomása szerint a helyszínen neki olyan érzése volt, hogy a sértettet ki akarták rakni a lakásból a tartozásai végett (nyomozati iratok 132. oldal),

- tanú4 vallomása szerint a vádlott és az édesanyja is mondta neki, hogy amiatt akarták kirakni a sértettet a lakásból, mert nem fizette a bérleti díjat, emiatt lett kirángatva a lakásból (nyomozati iratok 144. oldal).

[70] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla megítélése szerint a másodfokú bíróság az iratokkal összhangban rögzítette a tényállásban, hogy a vádlott az édesanyja, a bérbeadó céljainak elérése érdekében cselekedett.

[71] A törvényszék határozatának [24] bekezdésében utalt arra, hogy tanú5 cselekvőségére konkrét bizonyítékok vannak. Az elsőfokú bíróság tényállása csak a „bántalmazás” szót tartalmazta, ezen pontatlan megfogalmazásból eredő hiányosságot pótolta a másodfokú bíróság, amikor tanú1, tanú2, tanú3, tanú4 tanúk vallomása alapján a tényállásban feltüntette, hogy tanú5 a földön fekvő sértettet a hajánál fogva húzta.

[72] Az elsőfokú ítéleti tényállás iratellenes volt a tekintetben is, hogy a vádlott észlelve édesanyja magatartását, további személyekkel együtt vetett annak véget. Ugyanis tanú1, tanú2, tanú3, tanú4 arról számoltak be, hogy a sértett segélykiabálására siettek a helyszínre, a vádlott édesanyja a sértettet a hajánál fogva húzta, melyet az ő felszólításukra hagyott abba, majd amikor a vádlott édesanyja ismételten a sértettet a hajánál fogva húzni kezdte, tanú1 lépett közbe és fogta meg a csuklóját, aki ennek hatására engedte el a sértettet. A vádlott már csak azután szólt rá az édesanyjára, amikor a tanúk határozottan közbeavatkoztak. Tehát a másodfokú bíróság az iratellenességet kiküszöbölve helytállóan állapította meg, hogy a magatartásnak a helyszínre érkező járókelők vetettek véget.

[73] A magánindítvány előterjesztésének tényére a nyomozati iratok 47. oldalán foglalt sértetti nyilatkozat, míg a vádlott édesanyjával szemben indult eljárás adataira a Budapesti XI. és XXII. Kerületi Ügyészség B.XI.8702/2014/15-IV. számú határozat tartalmának megfelelően került sor.

[74] A másodfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jogszabály rendelkezéseinek.

[75] Az irányadó megalapozott tényállás szerint a sértett a bérleti szerződés felmondása ellenére nem költözött ki a lakásból, a vádlott édesanyjának, a bérbeadónak egyrészt 500.000.- forint anyagi követelése volt a bérlővel szemben, másrészt szerette volna őt a bérelt lakásból kizárni. Ezen okokból kialakult vita fajult tettelegességgig, melynek során Terhelt1 – édesanyja, a bérbeadó céljainak elérése érdekében – a sértettel szemben erőszakot alkalmazott.

[76] A törvényszék e tényállásbeli magatartást helyesen minősítette önbíráskodás büntette kísérletének és ezzel halmazatban - mivel a sértett joghatályos magánindítványt előterjesztett - testi sértés vétségének. A más vagyoni igényének érvényesítése érdekében történő fellépés is tényállásszerű, ezt egyébként a védelem sem vitatta. A tényállásban megjelölt pénzbeli követelés és a sértett lakásból történő kizárása is vagyoni igénynek tekinthető és az ezek érvényesítése érdekében, ezzel a célzattal történő erőszak alkalmas az önbíráskodás megállapítására, a birtokállapot tekintetében utal a harmadfokú bíróság a BH2018. 270., BH2001. 101. és BH2000. 338. számú eseti döntésekre.

[77] A vádlottnak az önkéntes elállásra történő hivatkozása nem alapos. E büntethetőséget megszüntető okról ugyanis kizárólag befejezetlen (nem teljes) kísérlet esetén beszélhetünk, tehát abban az esetben, ha az elkövető még nem fejezte be azt a magatartást, amely szükséges lenne a bűncselekmény következő - befejezettségi - stádiumba jutásához, tehát az elkövetőnek még további tevékenységet kellene kifejtenie a megkezdett bűncselekmény befejezése érdekében.

[78] Az irányadó tényállás alapján a vádlotti magatartás befejezett kísérletként értékelendő, mivel a célból, hogy a vagyoni igénynek érvényt szerezzen, a sértettet bántalmazta, következésképp a terhelt által kifejtett erőszakos magatartással a bűncselekmény kísérleti szakba jutott. Ugyanakkor a tényállás nem tartalmazza, hogy a vagyoni igény kielégítésre került volna, így a bűncselekmény az irányadó tényállás szerint kísérleti szakban rekedt. A vádlott nem csak részben valósított meg elkövetési magatartást, hiszen erőszakot alkalmazott, az elkövetési magatartást teljes egészében kifejtette, ezzel befejezett kísérletet valósított meg, így önkéntes elállásra nem hivatkozhat (BH2021. 3.).

[79] Az önkéntes elállás megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a tettes külső körülmény kényszerítő befolyása nélkül, azaz túlnyomórészt saját elhatározásból lép vissza a megkezdett elkövetési magatartás folytatásától, a visszalépés önkéntességét többek között kizárja a harmadik személy közbeavatkozása. Alanyi oldalon az önkéntes elállás abban nyilvánul meg, hogy az elkövető megváltoztatja a bűncselekmény véghezvitelére vonatkozó eredeti szándékát és felhagy azzal. Ha a külső körülményekből nem ismerhető fel egyértelműen a megkezdett, de be nem fejezett elkövetési magatartás folytatásától való visszalépés, az önkéntes elállás nem állapítható meg (BH2006. 277.).

[80] Az elállás önkéntességére utaló és felismerhető külső körülmények meglétére, avagy hiányára a konkrét tényállás alapján lehet következtetni. Az irányadó tényállás alapján azonban nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a vádlott saját elhatározásából, önként felhagyott volna az eredeti szándékával, mire odaérkeztek a kívülálló tanúk. Erre utaló adatot az irányadó tényállás nem tartalmaz, az egyes ítéleti tények összefüggéseit vizsgálva pedig nincs is a tények közt olyan összefüggés, amelyből ennek megállapíthatóságára lehetne következtetni. Éppen ellenkezőleg, még a kívülálló tanúk érkezésekor is a gesztusa, testmozgása és az általa mondott kifejezések alapján az édesanyját támogató, a sértettel szembeni volt a fellépése, mely nem arra utal, hogy önkéntes elhatározásból felhagyott volna a magatartásával.

[81] A 2012. évi C. törvény 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[82] A bíróság feladata az ítékezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is. A Btk. 37. §-ban meghatározott büntetési célok a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia.

[83] A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító körülményeket hiánytalanul feltárta.

[84] A büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként helytállóan vette figyelembe a büntetőeljárás elhúzódását [Be. 564. § (4) bekezdés b) pont].

[85] A joghátrány nemének és mértékének megválasztása során a másodfokú bíróság helyesen járt el, amikor a vádlottal szemben a javára értékelendő bünteteskiszabási körülmények nagy számára és nyomatékára figyelemmel a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pont és (3) bekezdés szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával pénzbüntetést szabott ki. Ez szükséges, de elegendő is a büntetési célok - a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár a vádlott, akár más bűncselekményt kövessen el - eléréséhez. A napi tétel száma igazodik a cselekmények tárgyi súlyához, az egy napi tétel összege pedig vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz.

[86] Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 623. § alapján helybenhagyta.

[87] A harmadfokú bíróság végzése ellen a Be. 458. § (3) bekezdésre figyelemmel fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2021. szeptember 8. napján

dr. Szalai Géza s.k.

dr. Sárecz Szabina Martina s.k.

Nagyné dr. Drahos Ibolya

s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Záradék: A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. november 3. napján kelt 23.Bf.5895/2020/10. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.248/2020/11. számú végzésével 2021. szeptember 8. napján jogerős.

Budapest, 2021. szeptember 8. napján

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: